

Urbanista-építészmérnöki MsC képzés

Az „Urbanista – építészmérnök” Msc képzés célja

A BME Urbanisztika Tanszék 82 éve a településekkel kapcsolatos tervezés oktatásának a helye Magyarországon. A diszciplína sokat változott a világban az elmúlt 80, és Magyarországon sokat változott az elmúlt 20 év alatt. Az elmúlt évszázad „modernista” szemlélete a mérnökök és építészek kezébe tette le a karmesteri pálcát az urbanisztikában. A 20. század utolsó harmadában ez a helyzet megváltozott.

A 21. század a „városok kora”. A föld lakosságának meghatározó része – 60-70%-a - él városokban, városias környezetben. A városok jelentős kihívásokkal szembesülnek, a vonzó városok a növekedésből származó problémákkal, míg a kevésbé vonzóak a megmaradással, a versenyképesség megszerzésével küzdenek. Az urbanistáknak, építészeknek, várostervezőknek ezekben a küzdelmekben kell szolgálniuk a közösségeket. Az építész, urbanista szerepek jelentősen megváltoztak, az épített és természeti környezet alakítása során egyre inkább előtérbe kerül a társadalmi – gazdasági folyamatokra reagáló környezetalakító szerep, és településeink fenntarthatósága az igazi feladat. Az európai városoknak a tradicionális kultúra-, és gazdasághordozó szerepüket meg kell őrizniük, régióik életében a fejlődés motorjaivá kell válniuk úgy, hogy mindeközben a városi társadalmak ne szakadjanak szét.

A változások egyszerre zajlottak le mind a három (társadalmi – gazdasági – környezeti) települési alrendszer területén, és ma is folyamatosan zajlanak. A változások felismerése és a folyamatok menedzselése több szereplős feladat. Az együttműködő szakembereknek ismerni kell egymás gondolkodásmódját és eszközeit. Kialakultak illetve megerősödtek azok a szakmák, melyek a változásokat, s kölcsönhatásokat tudják feltérképezni, és beavatkozási javaslatokat tudnak kidolgozni a települési társadalmak és döntéshozók részére. A települések gyors és állandó változásait felismerve került megalapításra az „Urbanista-építészmérnök” Msc képzés. A képzés alapvető célja, hogy a hallgatók megértsék a települési változásokat, megismerkedjenek a települések életét befolyásoló komplex környezettel, és képességekkel legyenek felvértezve a válaszok kidolgozására. Olyan szakemberek (urbanista-építészmérnökök) képzése a cél, akik a társadalmi-, gazdasági-, környezeti-fenntarthatóság érdekében interaktív módon közelítenek a városi problémákhoz az építészet, a városépítészet és a várostervezés területén.

A képzés erősíti a hallgatók komplex, interaktív szemléletét, a szakmaközi együttműködés iránti igényét, amely képességek az urbanista-építészmérnöki szakmagyakorláshoz elengedhetetlenül szükségesek. Tekintettel a városi helyzetek állandó változására, csak úgy gyakorolható a szakma, ha az állandó megújulás képességét, és az új tudások adaptálhatóságát elsajátítják a hallgatók a képzés során. Az urbanista-építészmérnök feladata első sorban a környezeti válaszok megfogalmazása a települési környezet kihívásaira, kreatív urban-planning és urban-design javaslatok megfogalmazása, amit csak a kompetens szakmákkal, szakemberekkel és

szervezetekkel együttműködve tudnak megtenni. A képzés egyik legfontosabb feladata, hogy az állandó szakmai együttműködéshez a kapcsolódási felületek kialakuljanak a hallgatókban.

A mesterképzésben előadásokon és stúdiómunka során ismerkednek meg a hallgatók az urbanisztika, a településtervezés, a komplex építészeti-városépítészeti tervezés műszaki, ökológiai, környezettudományi, szociológiai, közgazdasági, jogi és közigazgatási diszciplínáival. Képessé válnak emellett a városi térrendszer adathálózatainak értelmezésére és elemzésére, a társtervezőkkel történő kommunikációra, és megismerik a regionális és térségi fejlesztési programok, településrendezési tervek készítésének, végrehajtásuk koordinálásának módszertanát és eszköztárát.

A mesterképzés során megszerzett ismeretek és képességek lehetővé teszi a végzett hallgatók számára, hogy a településrendezés, általában az épített környezet alakításának valamennyi feladatát ellássák, elvégezzék épületek, épületegyüttesek építészeti-városépítészeti tervezését. Képesek legyenek településfejlesztési koncepciók kidolgozására, települések, településrészek rendezésére, környezet alakítására, értékvédelmi feladatok, építésigazgatási és hatósági munkák ellátására, irányítására. A külön jogszabályokban előírt szakmai gyakorlat után különféle szakterületekre - építész tervezői, és településtervezői - szülő tervezői jogosultságot kaphatnak.

Az „Urbanista – építészmérnök” Msc képzés tárgyai

- 1.) Város-építészet elmélet és történet tárgyai: Városépítés történet; Magyar települések; Tervezés elmélet;
- 2.) Urban planning (településtervezés és rendezés) tárgyai: Urbanisztika; Településkutatás; Településtervezés; Ingatlan fejlesztés alapjai; Regionális gazdaságtan, Területfejlesztés, Társadalmi és vizuális kommunikáció; Városshociológia
- 3.) Urban design és építészet tárgyai: Kortárs városépítészet; Környezettervezés; Komplex tervezés; Diploma

Urbanista építészmérnök MSc / 1. félév tavasz	gyakor kredit	elmélet kredit	város okt. kr	építész okt. kr	összes kredit	f,v,sz	tárgyfelelős
Ingatlan fejlesztés alapjai (A)	2	2	2	2	4	f	Dr. Mályusz Levente egy. doc.
Urbanisztika (K)	-	2	2	-	2	v	Szabó Julianna Phd egy. doc.
Városépítés történet (K)	-	2	1	1	2	v	Dr. Meggyesi Tamás prof. emeritus
Kortárs városépítészet (K)	-	2	1	1	2	v	Benkő Melinda Phd egy. Docens
Településkutatás 1. (K)	-	2	2	-	2	v	Szabó Julianna Phd egy. doc..

Környezettervezés (KV)	4	2	4	2	6	f	Benkő Melinda Phd egy. docens
Településtervezés 1 (KV)	-	2	1	1	2	f	Alföldi György DLA egy. doc.
Komplex1 (K)	10	-	3	7	10	f	Fonyódi Mariann Phd egy. doc
Az 1. félév során megszerezhető kreditsz.	16	14	16	14	30		

A 2. félév tárgyai / felelősei / kredit megoszlása

Urbanista építészmérnök MSc / 2. félév / ősz	gyakor kredit	elmélet kredit	város okt. kr	építész okt. kr	összes kredit	f,v,sz	tárgyfelelős
Regionális gazdaságtan, területfejlesztés (A)	-	2	2	-	2	v	Illés Iván DSc
Társadalmi és vizuális kommunikáció (A)	-	2	1	1	2	v	Bátori Zsolt Phd tud. Fmts.
Tervezés elmélet (A)	-	2	-	2	2	v	Kapitány József DLA egy. doc.
Településkutatás 2. (K)	4	-	4	-	4	f	Szabó Julianna Phd egy. doc.
Településtervezés 2. (KV)	4	2	4	2	6	f,sz	Alföldi György DLA egy. doc.
Városshociológia (KV)	-	2	2	-	2	f	Dr. Kocsis János Balázs Phd egy adj
Magyar települések (KV)	-	2	1	1	2	f	Dr. Meggyesi Tamás prof. emer.
Komplex2 (K)	10	-	2	8	10	f	Fonyódi Mariann Phd egy. doc.
Az 2. félév során megszerezhető kreditsz.	18	12	16	14	30		

A 3. félév tárgyai / felelősei / kredit megoszlása (indítási kérelem)

Urbanista építészmérnök MSc 3. félév / tavasz	gyakor kredit	elmélet kredit	város okt. kr	építész okt. kr	összes kredit	f,v,sz	tárgyfelelős
Diploma	25	-	10	15	25	d	Pálfy Sándor DLA egy. tan
Szabadon választható	-	5	3	2	5		
A 3. félév során megszerezhető kreditszám	25	5	13	17	30		

A tárgyak rövid összefoglalói

ingatlan fejlesztés	A közösségi városfejlesztés és a magánkezdemenyezésű ingatlanfejlesztés kapcsolatát mutatja be, az azonos ingatlangazdasági alapok összefüggéseit és rendszerét, az eltérő érdekeltségéből származó eszközöket és azok alkalmazhatóságának körét, együttműködésének igényét.
tervezésemélet	Az építészeti és urban design tervezés gyakorlatát megalapozó elméleti tárgy, a tervezést közvetlenül segítő elméleti kérdéseket, a kapcsolódó tématerületeket: az építészetelmélet, az építészeti kritika és filozófiai-szellemi összefüggéseinek, esztétörténeti kontextusát.
társadalmi és vizuális kommunikáció	A településtervezés a városi közösség tagjainak és intézményeinek (gazdasági, társadalmi) együttműködésével valósul meg, a folyamatokban dolgozó szakembereknek el kell sajátítani azt az eszközrendszert amely lehetővé teszi a hatékony, nyitott kommunikációt.
regionális gazdaságtan területfejlesztés	A városgazdaság hatásai alapvetően határozzák meg egy település változásainak irányát és erejét, a városgazdaság regionális összefüggésekben értelmezhető csak, a tárgy a településtervezők számára elengedhetetlen alapot nyújtja, a településföldrajzi eszközrendszer és a gondolkodás megismertetésével.
urbanisztika	A város1 előadásokra építve, azt tovább mélyítve a települések működési folyamatának komplex megismerését, a társadalmi - környezeti - gazdasági alrendszerek önálló megismerését, és egymásra hatásuk feltárását, a városi változások érzékelését. Ezen belül részletesen foglalkozik a folyamatok szereplőivel, a közigazgatási jogi alapokkal, a várospolitikai döntési mechanizmusok megismerésével.
városépítés történet	A város1 előadásokra építve megismerteti a városok és a várostervezés történetével, a legfontosabb példákkal, és az épített - települési környezet értékeivel, és annak védelmének elméleti alapjaival.
kortárs városépítészet	A tárgy az urban design (városépítészet) elméleti háttérét tárja fel, korunk legjelentősebb irányzatait, szemléleteit, terveit, megvalósult alkotásait elemezve, a mai urban design jelenségek köré csoportosítja az órákat, a tárgy a bsc építészettörténeti, és az msc várostörténeti ismereteire épít.
településkutatás (elm)	A város1, és város2 tárgyakra építve, az urbanisztika, a településtervezés, és a regionális gazdaság tárgyakhoz kapcsolódva, a városi alrendszerek megismerése, technikai metodikai eszközeinek megismerése különösen a statisztika & demográfia, települési infrastruktúra, közigazgatás & településigazgatás, környezetvédelem.
településkutatás (gyak)	Az előadásokkal szerves egységben az ott megismert igények és eszközök alkalmazása.

magyar települések	A tárgy bemutatja a magyar települési környezet változását, a legfontosabb típusokat, és konkrét példákon keresztül a magyar települési értékvédelem példáit és lehetőségeit.
városszociológia	A települések három összetevője közül a társadalom az amelyre a városszociológia helyezi a hangsúlyt, és írja le a jelenségeket és keresi a válaszokat a XXI. század elején egyre élesebben megjelenő városi társadalmi problémáira.
környezettervezés	A tárgy a települési környezet épített és természeti környezetének összefüggéseivel ismerteti meg, a külső terek formálása, a zöldfelületek kialakítása, tájépítészeti eszközök alkalmazása, a közterületek, szabadterek, zöldfelületek alakítása, a környezetvédelmi elvek alkalmazása kiemelt feladat, a tárgy gyakorlati, tervezési feladatai a városi szabadterek, közterületek, zöldfelületek összetett, komplex jellegét hangsúlyozzák.
településtervezés	az urban planning képzés szintetizáló tárgya, a város1, és város2 tárgyra építve, az urbanisztika, a településkutatás, a szociológia, és a regionális gazdaság tárgyakhoz kapcsolódik, a képzés során ismertetésre és begyakorlásra kerül az alapvetően önkormányzati szempontú terület felhasználás, szabályozás, a fejlesztés ellenőrzés, döntéshozatal támogatás. A településfejlesztési, településrendezési tervezési eszközök legszélesebb skálája kerül ismertetésre: területrendezési tervek, területfejlesztési koncepciók, stratégiák, IVS, ATT, építési előírások, szabályozási tervek, külterület rendezési tervek.
komplex tervezés (város)	a képzés más tárgyaiban elsajátított településtervezői gondolkodáson alapulva, az urban planningtől az urban designig jut el a tárgy egy konkrét tervezés kapcsán, a vizsgálat után, elkészítendő városrendezési terv, és az alapján kidolgozásra kerülő master plan a tárgy követelménye
komplex tervezés (építészet)	a kialakított master plan alapján annak összefüggéseire támaszkodva, a környezet érzékeny feltárására építve készül el szakági konzulensekkel egy épület engedélyezési és kiviteli szintű terve
Diplomatervezés (város)	a komplextervezés és az egész képzés során elsajátított tudás alkalmazása egyéni hallgatói munkával, a tárgy eredménye városrendezési és városépítészeti terv, mint a diploma egyik része
Diplomatervezés (építészet)	a komplextervezés és az egész képzés során elsajátított tudás alkalmazása egyéni hallgatói munkával, a tárgy eredménye épület vagy városi környezet ép engedélyezési terve, kiviteli tervi elemekkel mint a diploma másik része